

Asia: VN/23793/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa ansiopäivärahan määrän alentamista koskevasta ehdotuksesta?

Esityksen mukaan ansiopäivärahan määrä alenisi 40 työttömyyspäivän jälkeen 20 % ja 170 työttömyyspäivän jälkeen 25 % alkuperäisestä määrästä. Leikkaus on kokonaisuutta tarkastellen suuri. Varsinkin, jos työttömyysturvaan kaavailut muutokset suojaosan poistamisesta ja lapsikorotuksen poistamisesta toteutuvat. Muutokset kokonaisuudessaan ovat huomattava heikennys työttömyysturvaa saavan työnhakijan etuiksiin. Ehdotuksella on luonnollisesti vaikutuksia työnhakijan uudelleen työllistymiseen entistä nopeammin, mutta samalla uudistukset saattavat kasvattaa toimeentulotuen tarvetta. Muutokset vaikuttavat negatiivisesti erityisesti työnhakijoihin, joilla on haasteita työllistyä uudelleen nopeasti esim. iäkkäät, vailla koulutusta olevat ja vajaakuntoiset.

Lausuttavaa palkkatuetun työtä ja työssäoloehto koskevasta ehdotuksesta?

Esityksen mukaan palkkatuetun työtä ei kerryttäisi työssäoloehto 75 prosenttisesti kuten nykytilassa. Tämä ei ole kannatettavaa, sillä palkkatuetun työ on ollut varsinkin pitkään työttöminä olleille henkilöille tärkeä keino päästä takaisin työelämään. Kannustimena palkkatuetun työhön hakeutumiselle on toiminut myös pääsy ansiopäivärahan piiriin.

Lausuttavaa työllistämismääräysten ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta?

Velvoitetyn ja velvoitteen perusteella järjestetyn palvelun tarkoitus on ollut turvata oikeus ansiopäivärahaan. Työnhakijat voivat tietyin edellytyksin olla velvoitteen piirissä useamman kerran ennen eläkeiän saavuttamista. Kunnan näkökulmasta velvoitettytyöllistäminen on ollut haastavaa sekä vaikeasti ennustettavaa. Työnhakijan osaamista vastaavia työtehtäviä saattaa olla haastavaa löytää. Kun tarkoituksena on turvata oikeus ansiopäivärahaan, olisi kannatettavaa, että oikeuden ansiopäivärahaan voisi turvata esim. osallistamalla muihin työllistymistä edistäviin, kevyempiin palveluihin esim. työ-voimakoulutukseen, työkyvyn arviointiin liittyviin palveluihin tai työkokeiluun. Tällä tavoin turvataan ikääntyneen työnhakijan oikeus ansiopäivärahaan ja huomioidaan heidän haasteensa työllistyä avoimille työmarkkinoille.

Lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevasta ehdotuksesta?

-

Lausuttavaa ehdotuksesta, joka koskee luopumista eräistä työssäoloehdoista ja ansiopäivärahan määrä koskevista ikäsidoista poikkeuksista?

Ikääntyvien työnhakijoiden asema työmarkkinoilla on haastava ja useasti työnhakijasta itsestään riippumattomista syistä. Olisi kannatettavaa, että varsinkin yli 60-vuotiaiden asemaa työmarkkinoilla ja oikeudesta ansiopäivärahaan turvattaisiin ikäsidoilla poikkeuksilla

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

-

Lausuttavaa esityksen taloudellisista vaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

-

Lausuttavaa vaikutuksista toimeenpanijoihin (ml. vaikutukset työttömyysetuuden maksajiin ja julkisen työvoimapalvelun järjestäjään)?

-

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset yrityksiin ja muihin työnantajiin)?

-

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

-

Kohdennettu kysymys TE-toimistoille ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille: Mikä on tilastotietoihin tai arvioon perustuva käsityksenne muutoksen taloudellisista ja muista vaikutuksista, jos palkkatuettu työ kerryttäisi kokonaisuudessaan työssäoloelvoitetta ja koulutusta vaille oleville nuorille asetettua seuraamusta?

Jos palkkatuettu työ kerryttäisi työssäoloelvoitetta ja koulutusta vaille oleville nuorille asetettua seuraamusta, se tekisi palkkatuetusta työstä houkuttelevampaa työnhakijoille. Palkkatuetun työn tarkoitus on madaltaa kynnystä avoimille työmarkkinoille ja tavoitteena on työllistyminen palkkatukijakson jälkeen. Näin ei aina ole mutta saatu työkokemus on työnhakijalle arvokas ja osaamisen kartuttua, hakeutuminen avoimille työmarkkinoille helpottuu. Jos palkkatukityö ei kerrytä työssäoloelvoitetta ja täten oikeutta ansiopäivärahaan tai palkkatukityö ei poista nuorille asetettua seuraamusta, ei palkkatuetun työhön ole tehokasta kannustinta. Taloudelliset vaikutukset näkyvät työvoiman puutteena, työttömyyden pitkittymisenä ja kuntien työttömyydestä aiheutuvien kustannusten nousuna.

Laitila Merja-Liisa
Ylivieskan kaupunki - kaupunginhallitus